

บทบาทผู้ปกครองในการอบรมจริยธรรมแก่นักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดเทศบาลตำบลพระลับ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

The Role of Guardians in the Morality training to Child development
Center students under the Phralab sub-district Municipality
Mueang district Khonkaen province

ภัทราวดี พิมพ์ตา*

รศ.ดร.เอกฉันท จารุเมธีชน, ดร.ประยูร แสงใส, ดร.วิทยา ทองดี**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาบทบาทผู้ปกครองในการอบรมจริยธรรมแก่นักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลพระลับ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๒) เพื่อเปรียบเทียบ ความคิดเห็นผู้ปกครองในการอบรมจริยธรรมแก่นักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาล ตำบลพระลับ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามระดับการศึกษาและอาชีพ และ ๓) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและการพัฒนาบทบาทผู้ปกครองในการอบรมจริยธรรมแก่นักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาล ตำบลพระลับ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือผู้ปกครองนักเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๑๘๔ คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีความเชื่อมั่นเท่ากับ ๐.๗๖ สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่าร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F-test แบบ One-way ANOVA) และทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่โดยใช้สถิติ LSD (Least Significant Difference)

ผลการวิจัยพบว่า บทบาทผู้ปกครองในการอบรมจริยธรรมแก่นักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาล ตำบลพระลับ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาพบว่า ด้านมีความกตัญญูอยู่ในระดับมากที่สุดส่วนด้านอื่นๆ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านมีความซื่อสัตย์และด้านการเคารพผู้ปกครองและครู ตามลำดับ

ผลการเปรียบเทียบบทบาทผู้ปกครองในการอบรมจริยธรรมแก่นักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาล ตำบลพระลับ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามระดับการศึกษาและอาชีพ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ระดับ

* นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

** อาจารย์ที่ปรึกษา

การศึกษาที่แตกต่างกันพฤติกรรมจริยธรรม ด้านการไหว้พระสวดมนต์ และด้านการใช้วาจา
แตกต่างกัน และอาชีพแตกต่างกัน พฤติกรรมจริยธรรม ด้านการไหว้พระสวดมนต์ และด้าน
ความมีน้ำใจแตกต่างกัน

แนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาบทบาทผู้ปกครองในการอบรมจริยธรรมแก่นักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาล ตำบลพระลับ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น มีดังนี้
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรจัดให้มีการสวดมนต์ไหว้พระเป็นประจำทุกวัน ควรส่งเสริมการเคารพ
ผู้ปกครองและครูให้นักเรียนได้ปฏิบัติจนเป็นนิสัย ควรจัดให้มีกิจกรรมไปวัดฟังธรรมเพื่อเรียนรู้
และปฏิบัติตามประเพณีทางศาสนาทุกสัปดาห์ ควรส่งเสริมกิจกรรมทุกด้านให้ต่อเนื่อง และควร
จัดกิจกรรมที่แสดงออกถึงความกตัญญูรู้คุณและกตเวทิตอบแทนคุณบิดามารดา

คำสำคัญ: บทบาทผู้ปกครอง, การอบรมจริยธรรม, ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the role of guardians in the morality training for the pupils of the child development center under the Phralab Sub-District municipality, Muaeng district, Khonkaen province, 2) to compare the guardians' viewpoints related to the morality training for the pupils in the said center classified by educational and occupational backgrounds, and 3) to survey the suggestions relevant to the development and promotion of the guardians' role in the morality training for the pupils of the center as mentioned. The samples for this study were totally 184 guardians. The tool used was the questionnaire with Likert's 5-rating scales, maintaining the reliability based on Conbach's Alpha Coefficient at 0.76. The statistics used for data analysis comprised frequency, percentage, mean and standard deviation. The hypothesis was tested with t-test, One-way ANOVA F-test, and LSD (Least Significant Difference).

The results of the study were as follows: The role of the guardians in the morality training for the pupils of the Child Development Center under the Phralab sub-district municipality, Muaeng District, Khonkaen province, was found to be at the 'Much' level both in overall and individual aspects. The aspect that was ranked on top of the scale was that of gratitude, followed by the aspects of truthfulness, and paying respect to parents and instructors, respectively.

The comparison of the role of the guardians in the morality training for the pupils of the Child Development Center in mention, classified by the educational and professional backgrounds, was in an overall aspect found to maintain no significantly statistical difference. However, in the individual aspects, the classification by the educational background found difference in the aspect of paying respect to the Triple Gem and chanting prayers, as well as the verbal behaviors. The classification by professional background found difference in the aspect of paying respect to the Triple Gem and chanting prayers, as well as kindness and generosity.

The suggestions recommended were as follows: (1) The school should either organize the activity of paying homage to the Triple Gem and chanting prayers on a daily basis, train pupils to form up the habit of respecting parents and teachers, hold the Dhamma listening activity every week and the activity to promote the practicing of gratitude on part of the pupils. All these activities should be organized continuously and regularly.

Keyword; The role of guardians, morality training, child development center

๑. บทนำ

การจัดการศึกษาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้กำหนดสิทธิเสรีภาพทางการศึกษาไว้ว่าบุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้ทั้งถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ผู้ยากไร้ ผู้พิการ หรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบากต้องได้รับสิทธิเสมอกันเหมือนบุคคลทั่วไป และการสนับสนุนจากรัฐเพื่อนำให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น การจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพหรือเอกชนการศึกษาทางเลือกของประชาชน การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ย่อมได้รับความคุ้มครองและส่งเสริมที่เหมาะสมจากรัฐ มีเสรีภาพในทางวิชาการ การศึกษาอบรม การเรียนการสอนการวิจัย และการเผยแพร่งานวิจัยตามหลักวิชาการ ย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ไม่ขัดต่อหน้าที่ของพลเมืองหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน^๑

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ เป็นกฎหมายแม่บทที่ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

---

^๑รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐, ราชกิจจานุเบกษา, เล่มที่ ๑๒๔, ตอนที่ ๔๗ ก, (๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐), หน้า ๑๕.

ได้บัญญัติไว้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสิทธิจัดการศึกษาระดับใดก็ได้ตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ได้กำหนดให้การศึกษาปฐมวัย หรือก่อนประถมศึกษา เป็นหน้าที่ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อเป็นการกระจายโอกาสให้ ประชาชน ผู้ปกครอง ได้รับบริการเพื่อเตรียมให้แก่เด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึงและมี ประสิทธิภาพ^๒

การเปลี่ยนแปลงของสังคมที่พัฒนาเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้การจัดแผนการ ศึกษาต้องเปลี่ยนไป โดยคำนึงถึงความเปลี่ยนแปลงของสังคม และขอบข่ายของการสืบเสาะ ค้นคว้า การถ่ายทอดความรู้และการเรียนรู้เป็นไปอย่างกว้างขวางรวดเร็วพร้อมกับการขยาย อย่างกว้างขวางของความรู้ การเรียนรู้แห่งศาสตร์ต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารรูปแบบต่างๆ นำไปสู่การปรับตัว และการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษาโดยภาพรวม พัฒนาให้ทันการเปลี่ยนแปลงใหม่เกิดขึ้น ประกอบกับแนวโน้มการพัฒนาสู่เศรษฐกิจยุคใหม่ของสังคมโลกที่เป็นเศรษฐกิจฐาน ความรู้มี การใช้ความรู้และนวัตกรรมเป็นปัจจัยหลักในการผลิตและพัฒนาเพิ่มขีดความสามารถในการ แข่งขัน ของแต่ละประเทศ การพัฒนาความรู้และการเรียนรู้ จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการ พัฒนาปัจเจกบุคคลให้เป็นทุนและกำลังคนเกื้อกูลในการพัฒนาประเทศ^๓

เด็กเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ทรงคุณค่าและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนา ประเทศในอนาคต การพัฒนาเด็กให้ได้รับความพร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาจะต้องเริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึงวัยก่อนเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา นั่นคือ จะต้องพัฒนาตั้งแต่แรกเกิดจนถึง ๖ ขวบ เนื่องจากเด็กในวัยดังกล่าวโดยเฉพาะอย่างยิ่ง อายุ ๒ ขวบแรกเป็นช่วงที่มีการพัฒนาการอย่างรวดเร็วใน ทุกๆ ด้านจึงควรได้รับการเลี้ยงดูจาก ครอบครัวอย่างใกล้ชิด เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาการในด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม และบุคลิกภาพ ตลอดจนคุณลักษณะนิสัยพื้นฐานต่างๆ ซึ่งการพัฒนาดังกล่าวของเด็กจะ ต่อเนื่องมาจนถึงวัยก่อนเข้าเรียน คือ ช่วง ๓-๕ ขวบ^๔ การจัดการศึกษา ในระยะเริ่มต้นของ ชีวิต เป็นการจัดการศึกษาเพื่อปูพื้นฐานชีวิตที่ดีให้เด็กได้รับการเสริมสร้างพัฒนาการด้าน

^๒ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, *มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*, (กรุงเทพมหานคร : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, ๒๕๔๗), หน้า ๘.

^๓ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, *การปฏิรูปการศึกษา : วารสารแห่งชาติจาก พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ สู่การปฏิรูปศาสนาที่จะพาประเทศพ้นวิกฤติ*, (กรุงเทพมหานคร : ม.ป.พ., ๒๕๕๔), หน้า ๓-๔.

^๔ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, *เอกสารการฝึกอบรม รวมกฎหมาย ระเบียบ และ หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อาสารักษาดินแดน, ๒๕๔๕), หน้า ๑๑.

ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เด็กทุกคนควรได้รับการส่งเสริมเลี้ยงดู และจัดประสบการณ์ต่างๆ เพื่อนำมาสู่คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ในอนาคต ซึ่งเป็นเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่ต้องการให้เด็กไทยเป็น คนเก่ง คนดี และมีความสุข

การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจและหน้าที่ตามความในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้บัญญัติอำนาจและหน้าที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภทรับผิดชอบการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในพื้นที่ซึ่งรวมถึงการจัดการศึกษาด้วย และพระราชบัญญัติไว้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสิทธิจัดการศึกษาระดับใดตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ ประกอบกับแผนปฏิบัติการกำหนดแผนชั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดให้การศึกษาปฐมวัย หรือก่อนประถมศึกษา ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการ จัดการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อเป็นการกระจายโอกาสให้ประชาชนและ ผู้ปกครองได้รับบริการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ^๕

ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้จัดตั้งและดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พร้อมทั้งรับบริการถ่ายมาจากหน่วยงานอื่นซึ่งอยู่ในความควบคุมดูแลของส่วนราชการต่างๆ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในทุกๆ ด้าน เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพและได้มาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงเป็นหน่วยงานหนึ่งที่เป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่ทรงคุณค่า การดูแลรับผิดชอบศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงถือเป็นภารกิจที่สำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องจัดการศึกษาและพัฒนาเด็กเล็กในชุมชนท้องถิ่นนั้นๆ ให้มีความพร้อมและมีศักยภาพตามวัย^๖

บทบาทผู้ปกครอง จึงเน้นภารกิจที่แสดงถึงความเป็น ครูคนแรกๆ ของเด็กและเด็กๆ ก็ได้เรียนรู้หลายสิ่งหลายอย่างที่บ้านโดยไม่ต้องได้รับอิทธิพลหรือได้รับการสอนอย่างเป็นทางการจากสถานศึกษาแต่อย่างใดดังนั้นจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่เมื่อเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษาหรือโรงเรียนอนุบาลแล้วการเรียนรู้จะต้องเชื่อมต่อและเชื่อมโยงระหว่างสถานศึกษาและครอบครัวเพื่อให้การเรียนรู้ของเด็กนั้นต่อเนื่องและทำให้การเรียนรู้มีความหมายต่อเด็กเพราะสามารถเชื่อมโยงสู่ชีวิตจริงที่บ้านได้ด้วยบทบาทของผู้ปกครองเข้าใจพัฒนาการและความแตกต่างรายบุคคลของลูกเด็กในวัยนี้มีการเจริญเติบโตที่รวดเร็วมากจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ปกครองจะรู้และเข้าใจสามารถส่งเสริมพัฒนาการอย่างเหมาะสม

^๕ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, คู่มือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อสาธาธิ์ชาติดินแดน, ๒๕๔๕), หน้า ๓๙-๔๐.

^๖ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อสาธาธิ์ชาติดินแดน, ๒๕๔๕), หน้า ๕-๖.

เพราะการเจริญเติบโตในช่วงใดช่วงหนึ่งจะเป็นพื้นฐานของการเจริญเติบโตในช่วงต่อไปทั้งนี้ เพื่อไม่ให้เกิดการชะงักงัน อีกทั้งเด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน มีสไตล์ (style) ที่อาจแตกต่างกัน ผู้ปกครองต้องเข้าใจบางครั้งอาจต้องมีความอดทนกับสไตล์ของลูกต้องไม่นำลูกของตนไปเปรียบเทียบกับเด็กคนอื่นในวัยเดียวกันแต่ต้องเข้าใจรู้ใจลูกและส่งเสริมพัฒนาการของลูกในวิถีทางที่ลูกชอบการอบรมสั่งสอนหรืออีกในหนึ่งเรียกว่าการอบรมเลี้ยงดูกับบุคลิกภาพของลูกพฤติกรรมการเล่นแบบทางกาย วาจา นั้นปรากฏชัดเจนมาก ทั้งการแต่งกาย ท่าทางกิริยามารยาทของพ่อแม่ย่อมถ่ายทอดไปสู่ลูกการใช้ภาษาพูดและภาษาท่าทางนั้นเด็กสามารถเลียนแบบพ่อแม่ได้อย่างไม่มีผิดเพี้ยน หล่อหลอมเป็นบุคลิกภาพของลูก ผู้ปกครองสามารถทำกิจกรรมการสั่งสอนนี้ได้อย่างเป็นธรรมชาติที่บ้านการเรียนรู้ในชีวิตประจำวันของเด็กและครอบครัวทำให้การเรียนรู้ที่มีความหมายมากขึ้นโดยเฉพาะเมื่อการเรียนรู้ที่สถานศึกษาและบ้านสอดคล้อง สนับสนุนซึ่งกันและกันอีกทั้งผู้ปกครองยังสามารถจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กได้โดยอาจจะเริ่มจากการหาสถานที่ประจำ ซึ่งเจียบสงบให้เด็กทำการบ้านจัดสถานที่ในการจัดแสดงผลงานต่างๆของเด็กจัดสื่อเกมหนังสือที่เหมาะสมกับการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กในวัยนี้ให้โอกาสเด็กได้ฝึกช่วยเหลือตนเอง ฝึกทักษะ และมีส่วนร่วมช่วยรับผิดชอบงานบ้านเล็กๆ น้อยๆ ตามวัยอย่างสม่ำเสมอเป็นการฝึกความมีวินัยให้กับเด็กอีกด้วยเรียกได้ว่าวินัยเริ่มที่บ้านและเป็นวินัยที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

การอบรมเลี้ยงดูกับจริยธรรมของเด็กการอบรมเด็กเพื่อให้เกิดพัฒนาการทางจริยธรรมนั้นต้องใช้เหตุผลที่เหมาะสมกับระดับพัฒนาการทางการรู้ของเด็กการใช้เหตุผลที่ไม่สูงเกินระดับพัฒนาการทางการรู้ของเด็กมากนั้นจะมีประสิทธิภาพในการส่งเสริมการพัฒนาทางจริยธรรมของเด็กการเลี้ยงดูโดยการใช้เหตุผลจะทำให้เด็กเป็นเด็กดี ไม่ก้าวร้าวรู้จักรับผิดชอบชั่วดี มีพัฒนาการทางความรู้สึกละเอียด รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่มีเมตตา กรุณาแก่สัตว์เลี้ยงและผู้อื่นซึ่งครอบครัวมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กมาก ดังนั้นทุกๆ ฝ่ายควรตระหนักถึงความสำคัญนี้ มีส่วนรับผิดชอบร่วมกัน และลดคุณค่าของวัตถุลง เด็กจะได้มีคุณธรรม พุทธศาสนายูใจ และมีความประพฤติดีงามตามมา การจะสร้างเด็กให้เป็นคนมีคุณภาพแท้จริงนั้นเราควรให้ความสำคัญแก่จิตใจเป็นพิเศษเด็กถึงจะกลายเป็นคนที่มีศักยภาพสามารถพัฒนาประเทศชาติให้เจริญยิ่งขึ้นไปได้^๗

จากเหตุผลความสำคัญ และสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้ปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาล มีหน้าที่และรับผิดชอบในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก จึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษา บทบาทผู้ปกครองในการอบรมจริยธรรมแก่นักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาล ตำบลพระลับ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น เพื่อให้

^๗ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, **เด็กปฐมวัยของสหรัฐอเมริกา**, รายงานการพัฒนและการเรียนรู้, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท พรักหวาน กราฟฟิก จำกัด, ๒๕๔๓).

ทราบถึงบทบาทของผู้ปกครองในการอบรมจริยธรรมแก่ลูกและให้ความสนใจแก่บุตรหลานของตน และจะได้นำข้อมูลที่ได้นำไปเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาปรับปรุงศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

๒. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้ปกครองในการอบรมจริยธรรมแก่นักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลพระลับ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

๒. เพื่อเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของผู้ปกครองในการอบรมจริยธรรมแก่นักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลพระลับ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามระดับการศึกษาและอาชีพ

๓. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและการพัฒนาบทบาทของผู้ปกครองในการอบรมจริยธรรมแก่นักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลพระลับ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

๓. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ด้วยวิธีการเชิงสำรวจ (Survey method) โดยอาศัยข้อมูลที่เป็นจำนวน (ตัวเลข) สถิติพรรณนาและวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการทางสถิติเข้ามาช่วยและการวิเคราะห์ข้อมูล เชิงพรรณนา (Descriptive analysis) ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองของเด็กนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลพระลับ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำนวน ๓๕๒ คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๑๘๔ คน ตามตารางเครชชีและ มอร์แกน (Krejcie & Morgan)^๕ และสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random Sampling) ตามระดับการศึกษาของผู้ปกครองเด็กนักเรียน และเทียบสัดส่วนจากประชากร ตามอาชีพ ได้กลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มย่อย โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก มีขั้นตอนดังนี้ ๑) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากรทั้งหมดตามตารางเครชชีและมอร์แกน ๒) ได้กลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มย่อยโดยการเทียบบัญญัติไตรยางค์จากจำนวนประชากรในแต่ละกลุ่มย่อย ๓) สุ่มกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มย่อยด้วยวิธีจับสลาก

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดย วิเคราะห์หาจำนวน ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสำรวจ (Survey method)

^๕ บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ ๙, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท สุวีริยาสาส์น จำกัด, ๒๕๕๔), หน้า ๔๓.

๔. สรุปผลการวิจัย

๑. บทบาทผู้ปกครองในการอบรมจริยธรรมแก่นักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาล ตำบลพระลับ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเป็นรายด้านพบว่า บทบาทผู้ปกครองในการอบรมจริยธรรมแก่นักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ด้านมีความกตัญญูส่วนด้านอื่นๆ พบว่าอยู่ในระดับมากทั้งหมดได้แก่ ด้านมีความซื่อสัตย์และด้านการเคารพผู้ปกครองและครู ตามลำดับ

(๑) ด้านการไหว้พระสวดมนต์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมีบทบาทในระดับมากทุกข้อได้แก่ ส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม และปฏิบัติตามตามหลักของศาสนาที่ตนนับถือ รองลงมาคือ ปลูกฝังให้นักเรียนเห็นคุณค่าในการท่องจำบทสวดมนต์และนำไปปฏิบัติได้และต่ำที่สุดคือ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างแก่นักเรียนและนำไปปฏิบัติในเรื่องการสวดมนต์ไหว้พระเป็นประจำ

(๒) ด้านการเคารพผู้ปกครองและครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเป็นรายด้านพบว่า บทบาทผู้ปกครองในการอบรมจริยธรรมแก่นักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ส่งเสริมให้นักเรียนมีสัมมาคารวะต่อผู้ปกครอง ผู้ใหญ่และครู และรองลงมาคือ ส่งเสริมให้นักเรียนมีกิริยามารยาทที่ดีต่อผู้ปกครองครูและผู้ใหญ่ ตามลำดับ

(๓) ด้านระเบียบวินัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมีบทบาทในระดับมากทุกข้อได้แก่ ส่งเสริมให้นักเรียนไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น รองลงมาคือ ส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียนมีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบในการทำงาน และต่ำที่สุดคือ ส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ระเบียบ

(๔) ด้านมีน้ำใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมีบทบาทในระดับมากทุกข้อได้แก่ ส่งเสริมให้นักเรียนมีความเบิกบาน พลอยยินดี เมื่อเห็นผู้อื่นอยู่ดีมีสุข รองลงมาคือ ส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตอาสาช่วยทำงานให้ผู้อื่น ด้วยกำลังกาย กำลังใจ และกำลังสติปัญญาโดยไม่หวังผลตอบแทน และต่ำที่สุดคือ ส่งเสริมให้นักเรียนแสดงอัธยาศัยไมตรีมีน้ำใจ ตลอดถึงการให้ความรักความช่วยเหลือต่อเพื่อน

(๕) ด้านการร่วมกิจกรรมทางศาสนาและประเพณีวัฒนธรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมีบทบาทในระดับมากทุกข้อได้แก่ ส่งเสริมให้นักเรียนทำบุญตักบาตรในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา รองลงมาคือ ส่งเสริมให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรมไทยกับชุมชนและสังคมและต่ำที่สุดคือ ส่งเสริมให้นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระก่อนนอน

(๖) ด้านการใช้วาจาสุภาพโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมีบทบาทในระดับมากทุกข้อได้แก่ ส่งเสริมให้นักเรียนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส รองลงมาคือ ส่งเสริมให้นักเรียนเว้นจากการพูดเท็จ ไม่พูดโกหก หลอกลวง ไม่พูด

สื่อเสียด ยุยง และสร้างความแตกแยกต่อผู้อื่นและต่ำที่สุดคือปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง
ประพฤติดี พุดจาเรียบร้อย สุภาพอ่อนโยน

(๗) ด้านความกตัญญูทเวทีโดยภาพรวมในระดับมากที่สุด และรายชื่อมี
บทบาทในระดับมากที่สุด คือ ส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพ่อแม่และคุณครู
รองลงมาคือส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักบุญคุณของบุพการี และชื่อที่มีบทบาทในระดับมากที่สุด
ส่งเสริมให้นักเรียน ช่วยกิจที่พ่อแม่ให้ว่วนด้วยความเต็มใจ

(๘) ด้านรู้จักแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อ
พิจารณาเป็นรายชื่อบทบาทในระดับมากที่สุดทุกข้อได้แก่ ส่งเสริมให้นักเรียน มีจิตใจที่ดี มีน้ำใจ
เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีการช่วยเหลือแบ่งปันซึ่งกันและกัน รองลงมาคือส่งเสริมให้นักเรียนมี
ความเห็นอกเห็นใจ และเอาใจใส่ดูแลผู้อื่น และต่ำที่สุดคือส่งเสริมให้นักเรียนแบ่งปันสิ่งที่รัก
ที่ชอบให้เพื่อนๆ และผู้อื่น

(๙) ด้านความเมตตาต่อผู้อื่นและสัตว์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อ
พิจารณาเป็นรายชื่อบทบาทในระดับมากที่สุดทุกข้อได้แก่ ส่งเสริมให้นักเรียนไม่ฆ่าสัตว์ ทำร้าย
สัตว์รองลงมาคือส่งเสริมให้นักเรียนมีความรักความปรารถนาดี มีไมตรี และหวังดีต่อผู้อื่น
และต่ำที่สุดคือส่งเสริมให้นักเรียนมีความเมตตาต่อสัตว์ เ็นดูต่อสัตว์เลี้ยงของตนเอง

(๑๐) ด้านมีความซื่อสัตย์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นราย
ด้านพบว่า บทบาทผู้ปกครองในการอบรมจริยธรรมแก่นักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยภาพ
รวมอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอายและเกรงกลัวต่อ
การกระทำผิด ต่อพ่อ แม่ ผู้ปกครอง และครูและอยู่ในระดับมากที่สุดคือสนับสนุนให้นักเรียนให้
ข้อมูลที่ต้องการ และเป็นจริงตามลำดับ

๒. การเปรียบเทียบบทบาทผู้ปกครองในการอบรมจริยธรรมแก่นักเรียนศูนย์
พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาล ตำบลพระลับ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามระดับ
การศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านมีบทบาทไม่แตกต่างกัน

๓. การเปรียบเทียบบทบาทผู้ปกครองในการอบรมจริยธรรมแก่นักเรียนศูนย์
พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาล ตำบลพระลับ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามอาชีพ
โดยภาพรวมและรายด้านมีบทบาทไม่แตกต่างกัน

๔. ผลการวิเคราะห์แนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาบทบาทผู้ปกครองในการ
อบรมจริยธรรมแก่นักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาล ตำบลพระลับ อำเภอเมือง
จังหวัดขอนแก่น ในแต่ละด้านพบว่า

(๑) ด้านการไหว้พระสวดมนต์โดยภาพรวม ส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม
และปฏิบัติตามหลักของศาสนาที่ตนนับถือ สอนคุณค่าทางจริยธรรมชี้ให้เห็นถึงคุณค่าการ
สวดมนต์ก่อนนอนและปลูกฝังให้นักเรียนเห็นคุณค่าในการท่องจำบทสวดมนต์ได้

(๒) ด้านการเคารพผู้ปกครองและครูโดยภาพรวม ส่งเสริมให้นักเรียนมีสัมมาคารวะต่อผู้ปกครอง ผู้ใหญ่และครู ส่งเสริมให้นักเรียนมีกิริยามารยาทที่ดีต่อผู้ปกครองครูและผู้ใหญ่และ ส่งเสริมให้นักเรียนมีความเคารพนับถือต่อผู้มีพระคุณและรู้จักเคารพผู้อื่น

(๓) ด้านระเบียบวินัยเด็กโดยภาพรวมส่งเสริมให้นักเรียนไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น ส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียนมีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบในการทำงานและ ส่งเสริมให้นักเรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ

(๔) ด้านความมีน้ำใจโดยภาพรวมส่งเสริมให้นักเรียนมีความเบิกบาน พลอยยินดี เมื่อเห็นผู้อื่นอยู่ดีมีสุขส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตอาสาช่วยทำงานให้ผู้อื่น ด้วยกำลังกาย กำลังใจ และกำลังสติปัญญาโดยไม่หวังผลตอบแทนและส่งเสริมให้นักเรียนทำประโยชน์แก่ผู้อื่นและเพื่อนร่วมชั้นเรียน

(๕) ด้านการร่วมกิจกรรมทางศาสนาและประเพณีวัฒนธรรมโดยภาพรวม ส่งเสริมให้นักเรียนทำบุญตักบาตรในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาส่งเสริมให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรมไทยกับชุมชนและสังคมและส่งเสริม ให้นักเรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ ประเพณีวัฒนธรรมไทยด้วยความรู้สึภภาคภูมิใจ

(๖) ด้านการใช้วาจาสุภาพโดยภาพรวมส่งเสริมให้นักเรียนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ยิ้มแย้ม แจ่มใสส่งเสริมให้นักเรียนเว้นจากการพูดเท็จ ไม่พูดโกหก หลอกลวง ไม่พูดส่อเสียด ยุยง และสร้างความแตกแยกต่อผู้อื่นและส่งเสริมให้นักเรียนพูดจาไพเราะ นำฟัง ไม่พูดจาหยาบค้าย

(๗) ด้านความกตัญญูโดยภาพรวมส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพ่อแม่และคุณครูส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักบุญคุณของบุพการีและส่งเสริมให้นักเรียนไหว้พ่อแม่ก่อนไปและกลับจากโรงเรียนทุกวัน

(๘) ด้านรู้จักแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่นโดยภาพรวมส่งเสริมให้นักเรียน มีจิตใจที่ดี มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีการช่วยเหลือแบ่งปันซึ่งกันและกัน ส่งเสริมให้นักเรียนมีความเห็นอกเห็นใจ และเอาใจใส่ดูแลผู้อื่นและส่งเสริมให้นักเรียน เสียสละสิ่งของหรือทรัพย์สินของตนให้แก่ผู้ที่เดือดร้อน

(๙) ด้านความเมตตาต่อสัตว์โดยภาพรวมส่งเสริมให้นักเรียนไม่ฆ่าสัตว์ ทำร้ายสัตว์ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรักความปรารถนาดี มีเมตริ และหวังดีต่อผู้อื่นและส่งเสริมให้นักเรียนมีความเมตตาต่อสัตว์ เ็นดูต่อสัตว์เลี้ยงของตนเอง

(๑๐) ด้านมีความซื่อสัตย์โดยภาพรวมส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอายและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด ต่อพ่อ แม่ ผู้ปกครอง และครูส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรงและทำตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เพื่อน ด้วยความซื่อสัตย์แลจริงใจและสนับสนุนให้นักเรียนให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง

๕. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

๑. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

(๑) ผู้บริหารและครูผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียนในการฝึกอบรมบุตรหลานให้ไหว้พระสวดมนต์เป็นกิจวัตร

(๒) ครูผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองนักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรสอนบุตรหลานให้รู้จักแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่นและปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างที่ดี

(๓) ครูผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองนักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปลูกฝังให้นักเรียนมีระเบียบวินัยต่อตนเองและผู้อื่น

๒. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

(๑) ด้านการไหว้พระสวดมนต์ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม และปฏิบัติตามหลักของศาสนาที่ตนนับถือและส่งเสริมให้นักเรียนปลูกฝังให้นักเรียนเห็นคุณค่าในการท่องจำบทสวดมนต์ได้

(๒) ด้านการเคารพผู้ปกครองและครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรส่งเสริมให้นักเรียนมีความเคารพนับถือต่อผู้มีพระคุณและรู้จักเคารพผู้อื่นและส่งเสริมให้นักเรียนไม่แสดงความกระด้าง ไม้โอหัง และไม่ทะนงตน

(๓) ด้านระเบียบวินัยเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรส่งเสริมให้นักเรียนตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวันและส่งเสริมให้นักเรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ

๓. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

(๑) ควรศึกษาการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลพระลับ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

(๒) ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลพระลับ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

(๓) ควรศึกษาการจัดกิจกรรมที่ส่งผลต่อการพัฒนาอารมณ์และสังคมของนักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลพระลับ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

๑) หนังสือ :

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. เอกสารการฝึกอบรม รวมกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อาสาสมัครชาติดินแดน, ๒๕๕๕.

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, ๒๕๕๗.

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. คู่มือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อาสาสมัครชาติดินแดน, ๒๕๕๕.

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อาสาสมัครชาติดินแดน, ๒๕๕๕.

บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ ๙. กรุงเทพมหานคร : บริษัท สุวีริยาสาส์น จำกัด, ๒๕๕๔.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐. ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ ๑๒๔, ตอนที่ ๔๗ ก, ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. เด็กปฐมวัยของสหรัฐอเมริกา. รายงานการพัฒนาและการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร : บริษัท พริกหวาน กราฟฟิก จำกัด, ๒๕๕๓.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. การปฏิรูปการศึกษา : วารสารแห่งชาติจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ สู่การปฏิรูปศาสนาที่จะพาประเทศพ้นวิกฤติ. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.พ., ๒๕๕๔.